

INFORMATIEF

deze week

DE LATE BEVRIJDING VAN DE WADDEN

Terwijl veel Nederlanders op 5 mei 1945 de bevrijding vierden, duurde de oorlog op de Waddeneilanden voort. In 80 jaar Bevrijding: De Waddeneilanden vertelt Winfried Baijens dit soms vergeten verhaal.

Tijdens de Duitse bezetting was op Schiermonnikoog een garnizoen van zeshonderd soldaten gelegerd. Het bemande de bunkers aan de kust, onderdeel van de Atlantik-wall; de Duitse verdedigingslinie die liep van het noordelijkste puntje van Noorwegen tot aan de Pyreneeën in Zuid-Frankrijk. Met de eilandbevolking was afgesproken: als wij geen last hebben van jullie, zullen jullie geen last hebben van ons. Van verzet of sabotage was dan ook geen sprake op het eiland.

Half april 1945 kwamen 120 leden van de Duitse Sicherheitsdienst (SD) en de SS, waaronder ook Nederlandse vrijwilligers, naar Schiermonnikoog. Ze waren gevlucht uit Groningen, dat na zware gevechten door

Canadezen werd bevrijd. Veel van hen hadden de laatste oorlogsmaanden vanuit het Scholtenhuis op de Grote Markt een terreurbewind uitgeoefend in Noord-Nederland. Tientallen verzetsmensen werden er door hen gemarteld en vermoord. Om een veroordeling voor oorlogsmisdaden te voorkomen hoopte deze groep via het eiland te ontkomen naar Duitsland. Na de algehele capitulatie van de nazi's op 8 mei was dat onmogelijk.

Om escalatie te voorkomen bracht de Duitse commandant van Schiermonnikoog de groep onder op drie afgelegen boerderijen en liet ze door zijn eigen garnizoen bewaken. De geallieerden wisten van de situatie op het eiland. Maar de Canadezen

voelden er niets voor om daar mogelijk een confrontatie aan te moeten gaan nu de oorlog officieel was afgelopen. Na de belofte dat de SS- en SD-mansschappen als gewone krijgsgevangenen zouden worden behandeld, keerden ze terug naar het vasteland. Eenmaal aangekomen werden ze toch gearresteerd en later berecht. Enkel van hen werden ter door veroordeeld en geëxecuteerd. Het Duitse bunkergarnizoen werd pas op 11 juni afgevoerd. Toen pas was heel Nederland écht vrij.

20.30
NPO 2

**80 JAAR BEVRIJDING: DE
WADDENEILANDEN (WOENSDAG)**

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: SHUTTERSTOCK

WO